

Dvojmesačník, máj – jún 2019

Trenčín región III/IV

číslo 3
ročník 4

Trhlina?

Predstavujeme Tribeč,
ktorý inšpiroval
aj filmárov

strana 6 – 7

História

Pri hrobe Štefánika

strana 5

Turistická polícia

Afrika na Inovci

strana 8 – 9

Na konci kraja

Táto Lehota nie je chudá

strana 10 – 12

ISSN 2453-7942
9 772453 794003

19 >

V Prahe o hokeji

Popri exotických destináciách ako Indonézia, Čína, Thajsko, Maroko, Kuba či Dominikánska republika pútal vo februári v metropole Česka pozornosť aj stánok regiónov Slovenska. Blížiac sa majstrovstvá sveta v hokeji boli hlavnou témou, ktorá lákala návštevníkov medzinárodného veľtrhu Holiday World k nášmu stánku.

Súčasťou národnej expozície Slovenska bola aj Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región. Trenčiansky kraj predstavila ako destináciu vhodnú pre všetky vekové kategórie, pre rodiny s deťmi, aktívnych športovcov aj seniorov.

„Práve z Českej republiky k nám každoročne prichádza najviac turistov, lákajú ich najmä kúpele. Na veľtrhu však prezentujeme všetky turistické možnosti, ktoré náš kraj ponúka. Českým turistom sme predstavili aj nové cyklotrasy a možnosti trávenia aktívnej dovolenky v Trenčianskom kraji,“ ozrejnila výkonná riaditeľka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská.

Prezentáciu kraja doplnili zástupcovia z Oblastnej organizácie cestovného ruchu REGIÓN HORNÁ NITRA – BOJNICE, ktorí počas štyroch dní prezentovali nové produkty a služby, možnosti ubytovania či stravovania, cyklotrasy či prehľad zaujímavých podujatí. Zástupcovia hradu Beckov predstavili novinky na najbližšiu sezónu, v ktorých nebudú chýbať lákavé podujatia pre rodiny s deťmi.

Prezentačný stánok Slovenskej republiky pripravilo Ministerstvo dopravy a výstavby SR prostredníctvom zahraničného zastúpenia v Prahe. Hokejovú tematiku doplnila živá socha hokejistu či atraktívne roztlieskavačky. Záujem bol aj o degustácie slovenských vín z Národného salóna vín či ochutnávku kvalitných slovenských destilátov, ktoré vyrába spoločnosť Old Herold z Trenčína. (bar)

Detko Žovinec by to tak nenechal...

Niekedy na prelome milénia som si v životopise začal písať zamestnanie fotograf. Boli to ešte časy, keď som si každý záber musel poriadne rozmyslieť, fotilo sa na film a počítali sme každé jedno poličko.

Redakcia sa pripravovala na veľkonočné sviatky. Nie, žiadne maľovanie kraslíc a aranžmány na stoloch, ale nekompromisné rozdeľovanie služieb. Mne pripadla téma „tradičný Veľkonočný pondelok“. Pre chlapca z bytovky, kde sa preferovalo „šibanie“ voňavkou výmenou za dvadsaťkorunáčku do vrečka, to bola neľahká úloha. Kolega novinár a etnológ v jednej osobe Leo Kužela ma však navigoval do dedinky Selec. Vraj to tam folklórom a tradíciami žije. Že mládenci chodia na Veľkonočný pondelok v krojoch a s mu-

zikou od domu k domu a dievčence tu končia mokré do poslednej nitky. Niektoré oblejú, niektoré skončia rovno v potoku.

Presne také to bolo prvýkrát, keď som navštívil Selec. A Ferka Žovinca. Človeka, ktorý folklórom očkoval hádam už batolata. Pravdepodobne sa malá dávka ušla aj mne, keďže odvtedy sa v Selci cítim ako

doma. U Ferka v obývačke som sa dozvedel o našich tradíciách viac ako z akejkolvek učebnice či z dokumentu. Ferko mal totiž folklór v krvi a svojou človečinou ho širil celými generáciami Selčanov.

Aj dnes, keď už Ferko nie je medzi nami, ho v dedine cítim. Každý fašiang, oblievačka, stávanie mája dievčatám, hody aj dožinky. Všetko v Selci má jeho rukopis, vždy sa na neho spomína, vždy sa hovorí „detko Žovinec (čítaj tvrdo) by to tak nenechal“. A som rád, že tak ako som našiel priateľa vo Ferkovi, mám priateľov aj medzi jeho nasledovníkmi. Rád sa do Selca vraciam, rád to tam fotím. Rád sa opájam folklórom a tradíciami. Rád na Ferka spomínam.

Radovan Stoklasa, šéfredaktor

Z čínskych sprievodcov turisti, chutilo im aj pivo

V závere marca spoznávali čínski touroperátori zaujímavé lokality a turistické atraktivity Trenčianskeho kraja. Sprievodcovia sa teda zahrali na turistov. Navštívili najmä zákutia, ktoré každoročne dosahujú vysoké čísla návštevnosti – Čachtické podzemie, Kúpele Trenčianske Teplice či sklárne RONA v Lednických Rovniach.

„Náš kraj hostí z Číny naozaj zaujal. Sú to touroperátori, ktorí majú príležitosť nalákať krajanov na výlet či dovolenku práve k nám. Aj preto sme si dali záležať, aby bol ich program pestrý. Vzhľadom na množstvo otázok ich navštívené

lokality zaujali, čo nás veľmi teší,“ konštatovala výkonná riaditeľka KOCR Trenčín región Eva Frývaldská. Čínskym kolegom dokonca robila sprievodkyňu.

Zaujímavé bolo sledovať ich reakcie, napríklad v sklárňach. Naživo videli ručnú i strojovú výrobu skla, miestni ich zasvätili do detailov. A nemohli odísť bez toho, aby si nekúpili suveníry, poháre, vázičky...

kúpeľných domoch, ocenili najmä výhľady z okien. V Číne sú zvyknutí skôr na malé, tmavšie priestory. Pohľad z každej izby na krásnu panorámu Trenčianskych Teplíc považovali za luxus,“ opísala ďalšie zážitky Eva Frývaldská.

Náš kraj spoznali čínski hostia aj cez chuťové poháriky, po ukážke varenia piva nasledovala v trenčianskom pivovare jeho ochutnávka. Unikátne fotozábery im ponúkol výhľad z Trenčianskeho hradu, so zatajeným dychom prechádzali Čachtickým podzemím opradeným legendami.

„Veríme, že vďaka tejto infoceste zástupcovia čínskych cestovných kancelárií bližšie spoznali turistické možnosti Trenčianskeho kraja a najzaujímavejšie lokality zahrnú do ponuky svojich cestovných agentúr. Išlo o renomované agentúry s medzinárodným charakterom, dlhoročnými skúsenosťami, oceneniami či štatútom – jedna z najlepších cestovných agentúr v Číne,“ doplnila Eva Frývaldská.

Na informačnú cestu pozval svojich krajanov Generálny konzulát Slovenskej republiky v Šanghaji. Okrem Trenčianskeho kraja spoznali bližšie Bratislavu a Českú republiku.

(gas)

Dvadsať vrcholov na ceste za korunou

Dobrá správa – štvrtý ročník súťaže, ktorú podporuje KOCR Trenčín región „Vrchárska koruna Trenčianska“ už odštartoval. Vrcholoví či príležitostní športovci majú pred sebou nové výzvy. Pokoriť treba 20 vybraných destinácií a vrcholov v našom regióne. Cyklistický projekt má priblížiť krásy Trenčianskeho kraja a zároveň dáva priestor na zdravý pohyb a športové využitie.

Štvrtý ročník populárnej VKT

Najbližšie stretnutie na Košariskách

Vrchárska koruna Trenčianska nie je len o prekonávaní samých seba, o výletoch, ale aj o spoznávaní nášho kraja. Organizátori VKT pripravili takmer na každý víkend sprievodnú akciu. Niektoré z vrcholov tak môžete zdolať aj skupinovo, v spoločnosti ďalších nadšencov. Stačí sledovať web www.vkt-bike.sk a sekcie aktuality a kalendár.

„Ide o rôzne výlety pre rodiny aj s najmenšími deťmi. Pôjdeme napríklad ku koníkom, ale budeme spoznávať aj históriu. Napríklad 12. mája sa tešíme na Košariská. Pripravená je návšteva múzea aj mohyly M. R. Štefánika,“ vymenúva len niekoľko tipov jeden z organizátorov VKT Radoslav Tilandy.

potrvá do 30. novembra 2019 a Vrchársku korunu získa každý, kto do tohto termínu zdolá všetky predpísané vrcholy v Trenčianskom kraji. A keďže ide najmä o dobrý pocit z prírody a čas strávený s priateľmi či rodinou, zapojiť sa môžu aj turisti, ktorí neholdujú cyklistike.

Vrchársku korunu Trenčianska je možné získať v kategórii Bike, ale aj v ďalších, a to Run & Walk & Dog a VKT handicap. Posledná spomínaná kategória je určená účastníkom, ktorí pre akýkoľvek druh znevýhodnenia nemôžu vyjsť na všetkých 20 kopcov. Záujem o podujatie sa každoročne zvyšuje. Vrchárska koruna Trenčianska doposiaľ prilákala viac ako 1000 domácich i zahraničných športovcov. „V uplynulom roku sa prihlásil rekordný počet účastníkov zo Slovenska, Čiech, ale i z Nemecka či Švédska,“ povedal jeden z hlavných organizátorov Radoslav Tilandy.

Počas trvania tohtoročnej VKT navštívia zaregistrovaní účastníci Butkov, Inovec, Ostrý vrch, Bradlo, Papajské sedlo, Rozľadňu Klenová, Sádok, Sedlo Lúčky, Skalu, Stratenec, Svätý Vendelín, Štyri chotáre, Kortmanku, Veľkú Javorinu, Vysielač pod Čiernym vrchom a hrady Lednica, Sivý Kameň, Tematín či Uhrovský a Trenčiansky hrad. Všetko podstatné o Vrchárskej korunke Trenčianska nájdete na webe <https://vkt-bike.sk>. (šk)

Hlasujte o najkrajšiu fotku tohtoročnej jari!

Fotosúťaž

Jarná tematická fotosúťaž s názvom „Trenčiansky kraj sa prebúdzá“ ponúkla množstvo inšpirácií. Tentoraz mali laickí, ale aj profesionálni fotografi za úlohu nasnímať krásy jarných pamiatok, momentiek či prírody trenčianskeho regiónu.

„Veríme, že v prípade jarnej fotosúťaže budú súťažiaci rovnako kreatívni ako doposiaľ a že sa nielen tvorcovia fotografií, ale aj my budeme môcť pýšiť nádhernými zábermi Trenčianskeho kraja. Zobúdajúca sa krajina často pod-

necuje kreativitu umelcov, vďaka čomu vznikajú skutočne unikátne výtvy,“ pripomenul za organizátora Juraj Gerlici, predseda KOCR

Trenčín región, ktorá súťaž vyhlásila.

Fotografi mohli svoje snímky zaregistrovať od prvého jarného dňa

až do 20. apríla. Odborná porota vybrala 15 najlepších a teraz je na rade verejnosť. Hlasovať za svojho favorita môže do 15. mája.

Výherca si domov odnesie dron, druhou cenou je poukaz na večeru pre 2 osoby v Reštaurácii pod Hradom v Trenčíne a tretí v poradí sa môže tešiť na voľnú rodinnú vstupenku na hrad Beckov. Motivácia čaká aj hlasujúcich, ktorí budú automaticky zaradení do žrebovania o hodnotné ceny. Kompletné informácie a podmienky súťaže sú dostupné na webovom sídle vyhlasovateľa súťaže (www.trencinregion.sk).

(red)

Do jaskyne na koncert

Videli ste už kostru jaskynného leva? Zažili ste koncert v jaskyni? Ak ešte nie, aj toto je u nás možné. A to priamo pod Strážovskými vrchmi v Pružinskej Dúpnej jaskyni.

Ide o najznámejšiu verejnú prístupnú jaskyňu pohoria a dokonca jednu z top jaskýň nášho kraja. „V súčasnosti tu prebieha paleontologický výskum. Objavili tu už množstvo kostí jaskynných medveďov a jaskynných levov starých minimálne 30-tisíc rokov. Podľa nich odborníci zostavili pomocou 3D tlačiarne model kostry jaskynného leva, ktorý si návštevníci môžu naživo poobzeráť počas každoročnej akcie ZELENÁ MODRÁ,“ pozýva na jedinečný zážitok speleológ Bohoslav Kortman.

Počas leta, presnejšie 29. a 30. júna, v Pružinskej Dúpnej jaskyni stretnete množstvo nadšencov. V poslednú júnovú nedeľu okrem prehliadky jaskyne so sprievodcom čaká na návštevníkov ešte jedno prekvapenie. Isto ich poteší koncert dychového kvinteta a možno aj sláčikového kvarteta.

(mib)

Nominujte osobnosti a kolektívy kraja

Trenčiansky samosprávny kraj už tretíkrát udelí verejné uznania významným osobnostiam a kolektívom v podobe Ceny TSK alebo Ceny predsedu TSK. Župa tak opäť ocení tých, ktorí sa významnou mierou pričinili o rozvoj kraja a jeho popularizáciu.

Laureátov cien v oboch kategóriách nominuje verejnosť. Zo všetkých návrhov, ktoré prídu na Úrad Trenčianskeho samosprávneho kraja, vyberie Komisia pre udeľovanie Ceny TSK budúcich držiteľov verejných uznání. Ak aj vy máte vo svojom okolí niekoho, kto sa zaslúžil o šírenie dobrého mena župy v oblasti športu, umenia, spoločenského, hospodárskeho alebo kultúrneho života, alebo pomohol napríklad pri záchrane ľudského života, neváhajte a nominujte túto významnú osobnosť.

V ponuke domáce dovolenky i halušky

Najväčší medzinárodný veľtrh cestovného ruchu v Moravsko-sliezskom kraji, presnejšie v jeho srdci v Ostrave, neostal svojej povesti nič dlhý. Nechýbali inšpirácie na dovolenku pre milovníkov domoviny, zaujímavosti a novinky v oblasti cestovného ruchu, kultúra, kúpele, príroda, ale aj exotika a „nádych“ orientu.

Pozornosť pútala ochutnávka a súčasťou výstavného stánku Zlínskej príprava pravých ar-

gentínskych steakov. Návštevníci nemuseli zájsť ďaleko a z Južnej Ameriky boli razom na Slovensku. Rozvoniavali tu halušky, oštiepok a iné tradičné salašnícke dobroty, ktoré zo susedného Slovenska priniesli gazdovia zo salaša Zbojská. Neďaleký kraj na slovensko-českých hraniciach a jeho turistický potenciál na veľtrhu predstavila KOCR Trenčín región, ktorá bola

sa do popredia dostávajú domáce dovolenky, vnímame ako vhodnú príležitosť na prezentáciu. Práve regionálne veľtrhy cestovného ruchu poskytujú priestor ukázať návštevníkom známe, ale aj menej známe, neobjavené kultúrne či prírodné pamiatky, za ktorými nemusí turista vycestovať ďaleko,“ priblížil predseda KOCR Trenčín región Juraj Gerlici.

Trenčín región spolupracuje s Centrárou cestovného ruchu Východnej Moravy. „Naším zámerom je zmazať pomyselné hranice medzi susednými krajinami a ponúknuť turistovi ucelený produkt spájajúci kultúrny a prírodný potenciál regiónov s bohatou históriou,“ doplnil projektový manažér KOCR Trenčín región Pavol Štefčík.

Výsledkom cezhraničnej spolupráce budú printové materiály, brožúry, mapy, ale aj odporúčajúca literatúra pre odborníkov v cestovnom ruchu mapujúca súčasný stav turistickej základne v Trenčianskom a Zlínskom kraji.

(sla)

Keď cykloturistika, tak aj Trenčín región

Keďže sa v Hradci Králové začiatkom marca významne skloňovalo slovo cykloturistika, zástupcovia nášho kraja nemohli na najväčšom medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu v Královohradeckom a Pardubickom kraji chýbať. Krajská organizácia cestovného ruchu Trenčín región však predstavila v stánku Zlínskeho kraja nielen nové cyklotrasy.

Novinky z cykloturistiky, pestrý program, výstava najnovších modelov bicyklov a cyklistického príslušenstva či odborné prednášky na zaujímavé témy prilákali na veľtrh tisícky návštevníkov. „Zameriavajú sa na konkrétne destinácie, zaujímajú sa o cyklotrasy, nové materiály či prehľady podujatí,“ uviedol vedúci oddelenia kultúry a cestovného ruchu mesta Uherské Hradište Josef Hříbek a doplnil: „V stánku Zlínskeho kraja prezentujeme regióny Slovácko, Kroměřížsko

a Zlínsko. Teší nás, že túto ponuku obohatil sused zo Slovenska Trenčín región.“

Predstaviť kultúrne či prírodné pa-

cestovného ruchu Východnej Moravy – hlavným partnerom projektu – nám umožňuje predstaviť turistické lákadlá na území Trenčian-

miatky z kraja hradov a zámkov umožnil KOCR Trenčín región medzinárodný projekt „Kultúrne a historické dedičstvo ako základný atribút národného uvedomenia“. „Takáto spolupráca s Centrárou

skeho a Zlínskeho kraja aj v podobe prezentačných materiálov. Sme za to vďační a verím, že to turisti ocenia,“ vysvetlil projektový manažér KOCR Trenčín región Pavol Štefčík.

(gas)

Dvestoosemdesiat dní

Od úmrtia Milana Rastislava Štefánika, jedného z najväčších Slovákov v histórii, uplynie 4. mája 100 rokov

Už keď sa architekt Dušan Jurkovič dozvedel o smrti Štefánika a talianskych letcov, napadlo mu, že miestom ich posledného odpočinku by sa mohlo stať Bradlo. Prvé obrisy dnešnej mohyly sa mu začali črtat počas ich pohrebu.

Samotná výstavba mohyly však bola zdĺhavá – dôvodom boli financie, ktoré sa napokon podarilo vyzbierať aj vďaka verejnosti. Celkovo išlo o takmer 3 milióny korún. „Mohyla bola postavená obdivuhodne rýchlo – za 280 pracovných dní,“ priblížil Matúš Valihora z Múzea D. S. Jurkoviča. Pracovalo sa na viacerých miestach súčasne a pomohlo aj to, že mohyla je spišským travertínom obložená iba zvonku. Stavbu dokončili 20. septembra 1928, jej súčasťou sú štyri pylóny symbolizujúce štyri obeť a štyri ohniská v rohoch hornej terasy. Jurkovič zároveň určil, že vždy v predvečer Štefánikovej smrti sa zapália vatry, aby upozornili ľudí na blížiaci sa výročie.

Rozbitá bagrom, schovaná v studni

Vestibul úradu Trenčianskej župy od mája skrášlia busty viacerých

významných rodákov z nášho kraja. Jednou z nich je aj Štefánikova podoba. V rámci Trenčína však nebude jedinou – ďalšiu, oveľa staršiu bustu nájdete i v mestskom parku. Práve tá má za sebou jedinečný príbeh.

V rámci osláv 20. výročia vzniku Československa odhalili v Trenčíne osem metrov vysoký pamätník – bronzovú sochu Štefánika dopĺňalo

súsošie legionárov a slovenskej rodiny. Dielo sa však po zmene režimu stalo tŕňom v oku funkcionárov Komunistickej strany, ktorí ho dali v apríli 1953 zdemolovať. Sochu rozstavili, hlavu sa podarilo zachrániť vďaka odvahe dvoch bratov. Bustu

ukryl jeden z nich u seba doma, a hoci stratený kúsok spôsobil veľký rozruch, zostal pred zrakmi verejnosti dobre skrytý – najskôr v studni a neskôr pod stromom v záhrade. Späť do Trenčína sa hlava vrátila až v roku 1990 a v tamojšom parku sa dnes nachádza jej kópia.

Najväčší Slovak?

Je Štefánik tým najväčším Slovákom? Odpoveď by nám už čoskoro mala dať celonárodná anketa, ktorú vyhlásila verejnoprávna televízia. Rodák z Košarísk je jednou z desiatky osobností, spomedzi ktorých si verejnosť vyberá tú, ktorá pre Slovensko dodnes znamená najviac. Štefánik už má pritom v rámci tejto ankety na konte jedno prvenstvo – stal sa víťazom hlasovania slovenských novinárov.

Ako chudobný študent si dokázal vybojovať svoje sny. Ako vedec bol mimoriadne vytrvalý a húževnatý. Ako štátnik získal pre seba a svoj národ celosvetové uznanie – to sú len niektoré z dôvodov, prečo má Štefánik pevné miesto v celoslovenskej ankete.

Najväčší Slovak je licencovaný

formát BBC. Vo Veľkej Británii sa v roku 2002 stal víťazom ankety „The Great Britons“ Winston Churchill. Najvýznamnejšiu osobnosť si odvtedy zvolili napríklad Nemci, pre ktorých je ňou Konrad Adenauer, alebo Česi, u ktorých vyhral Karol IV.

Divadlo

Mestské divadlo Trenčín pripravuje autorský projekt o Štefánikovi pod pracovným názvom Svetový Slovak Štefánik. Predstavenie zatriktívnia piesne a bude určené všetkým vekovým kategóriám, teda aj žiakom a študentom. Režisér om scenácie je Karol Rédlí, ktorého scenácie Mastný hrniec, Perinbaba a Ženba oslovili široké spektrum divákov a vyznačujú sa humorom a nápaditým spracovaním. Na predstavení už teraz pracuje stály Trenčiansky tím produkcie a dramaturgie MDT: Zuzana Mišáková, Michaela Gallová a Silvia Ďurovcová. „Vďaka výbornej spolupráci s Verejnou knižnicou M. Rešetku v Trenčíne sa nám podarilo získať cenné podklady vo forme viac ako 25 publikácií o M. R. Štefánikovi, čo je dobrým základom pre hodnotné spracovanie generálovho života. Chceme byť dôslední,“ informovala producentka predstavenia a riaditeľka divadla Zuzana Mišáková. V predstavení uvidíme obľúbených hercov MDT, ale aj nové tváre. Riaditeľka divadla ešte nechcela prezradiť viac. „Meno herca, ktorý bude hrať samotného generála, ostane tajomstvom až do spustenia propagácie počas jesene 2019. V hre je viacero mien, uvidíme, s kým sa vo finále dohodneme. Veríme však, že bude divákovi generála silne evokovať. Vlastne je to naša podmienka.“ Prácu na predstavení o našom rodákovi považuje Trenčianske divadlo za splácanie dlhu svojmu kraju. „Podobne ako keď sme sa venovali J. M. Hurbanovi, L. Štúrovi a A. Jurkovičovej v predstavení Misky strieborné – nádoby výborné. Cítim silné osobné zaujatie zo strany celého prípravného tímu. Teším sa z práce na tomto predstavení, pretože obdobie konca monarchie a začiatky mladého Česko-Slovenska sme v našom divadle ešte neinscenovali, a preto to bude aj pre diváka nová skúsenosť,“ dodala na záver Zuzana Mišáková.

(gas)

Miesto náleзов i záhad

Asi o žiadnom slovenskom pohorí sa v poslednom čase nehovorilo toľko ako o Tribeči. Môže za to strhujúci román Jozefa Kariku *Trhlina* a jeho následná filmová podoba. Tribeč však nie je len o pátraní po záhadách. Tento región ponúka oveľa viac a bola by škoda, keby jeho bohatá história či zaujímavé miesta zostali ukryté v tieni *Trhliny*.

Tribeč je jadrové pohorie, ktoré má dĺžku 50 kilometrov a tiahne sa cez okresy Partizánske, Topoľčany, Zlaté Moravce a Nitra. Jeho najvyšším bodom je Veľký Tribeč s výškou 829 metrov nad morom, jeho najnižší bod sa zase nachádza v Nitre. Časť Trenčianskeho kraja, do ktorého zasahuje, patrí do regiónu hornej Nitry a k mestu pod Zoborom má o niečo bližšie než k mestu Matúša Čáka – z hľadiska histórie, kultúrneho dedičstva, nárečia, ale aj typických regionálnych jedál.

Prví roľníci sa na tomto území usadili počas mladšej doby kamennej a odvtedy už nezostalo neobývané. O bohatej minulosti regiónu dodnes svedčia aj viaceré archeologické nálezy, napríklad kultové plastiky býčka a psa z Brodzian alebo tiež medené dlátko, ktoré je najstarším známym kovovým nástrojom v karpatskej oblasti. Jednotlivé historické epochy tu zanechali odkazy v podobe rôznych

Predstavujeme REGIÓN TRIBEČ z trenčianskej strany

stavieb a dnešný okres Partizánske ponúka hneď niekoľko zachovaných kostolov, kaštieľov či kúrií. Tie objavíte napríklad aj v Bošanoch, kde v tamojšom renesančnom kaštieli dokonca nocovala Mária Terézia. V Žabokrekochoch nad Nitrou zase zaujme

gotická strážna veža, v Brodzanoch jedinečný kaštieľ, v ktorom dnes sídli Slovenské múzeum A. S. Puškina. Centrom tohto územia je v súčasnosti mesto Partizánske, niekdajšie Baťovany, v minulosti preslávené najmä obuvníckym priemyslom.

Turisti zase objavia v Tribečskom pohorí chránené prírodné rezervácie, pozostatky hradísk, hradov, starobylych kostolíkov či vzácne druhy rastlín. Územie je zaujímavé aj pravidelným hniezdením orla kráľovského, na ktorého ochranu spolu s ďalšími vzácnymi vtáčimi druhmi tu vyhlásili chránené vtáčie územie. Pokiaľ chcete zísť v Tribeči za hranice nášho kraja, určite nevynechajte chránený areál Topoľčianska zubria zvernica, ktorý má vyše 60-ročnú tradíciu chovu zubra hrivnatého.

Unikátne odkazy dávnej minulosti

Hradiská sa stavali na území dnešného Slovenska už v praveku. Niekoľko z nich objavíte aj v pohorí Tribeč, musíte však vedieť, na čo sa pozeráte a čo presne hľadáte.

Aj obyčajná kopa skál totiž môže byť niekdajšou vstupnou bránou na miesta, kde kedysi žili pokope celé spoločenstvá. Po ich dávnych obyvateľoch dodnes nájdete stopy v pôde, napríklad v podobe črepín, ktoré sú pre neskúseného turistu ľahko zameniteľné s bežným kameňom. Ak ste fanúšikom histórie, práve hradiská budú mať pre

vás tu pravú magickú atmosféru. Pod Javorovým vrchom v severnom pásme Tribečského pohoria sa ukrýva rozsiahle hradisko Šiance. Dostanete sa k nemu z Klátovej Novej Vsi po ceste, ktorá postupne stúpa dohora. Hradisko sa nachádza uprostred lesov a o tom, že ste dorazili na správne miesto, sa presvedčíte vďaka informačnej tabuli, ktorá je pri ňom osadená. Dodnes vďaka svojej rozlohe (viac ako 9,35 ha) patrí medzi najväčšie halštatské hradiská v Karpatskej kotline. Kedysi malo pravdepodobne ochrannú funkciu, o ktorej

v súčasnosti hovorí najmä zachovaný mohutný val, ktorý dosahuje v južnej časti viac ako šesť metrov. Šiance však nie je jediné hradisko, ktoré sa nachádza v Tribečskom pohorí. Viaceré tu vznikli už počas mladšej a neskorej doby bronzovej. Medzi tie najpozoruhodnejšie, ktoré sa na území nášho kraja dodnes aspoň čiastočne zachovali, patrí Hradište v Malých Kršteňanoch či Dedová v obci Hradište. Ďalšie pribudli o niečo neskôr – Kostrín v Klátovej Novej Vsi, Michalov Vrch v Kolačnej, ale aj Hradište v Malých Uherciach. Už za hranicami Trenčianskeho kraja sa nachádzajú ďalšie stredoveké hradiská, napríklad Zobor či Žibrica.

Kaštiele, kostoly, hradiská – vitajte v Klátovej...

Takmer na hranici Trenčianskeho kraja, len pár kilometrov od Topoľčian, sa nachádza Klátova Nová Ves. Asi v žiadnej obci v okrese Partizánske ne nájdete pokoje toľko unikátnych stavieb ako práve na jej území.

Pôvodný názov tejto obce bol Hrdovič. Zrejme počas vpádov Tatárov však bolo toto sídlo zničené a tamojší obyvatelia si preto vybudovali nové – Nova Villa, teda Nová Ves. Dnes ide o dedinku, ktorá ukrýva zaujímavé kostoly, kaštiele, ale aj hradiská. Spomedzi nich vyniká neobarokový kaštieľ z polovice 18. storočia, obklopený rozsiahlym parkom. Pozornosť púta aj kostol v Sádke, ktorý vznikol už v 12. storočí. Už zďaleka viditeľná dominanta na kopci Chríb prešla počas svojej histórie viacerými prestavbami. Pred zhruba 10 rokmi sa kostol dočkal obnovy, pričom sa zreštaurovali aj vzácne fresky z obdobia gotiky, ktoré zdobia jeho presby-

térium.

Kostoly pritom v minulosti neslúžili len ako duchovné stánky, mali aj ochrannú funkciu. Väčšinu tých stredovekých, ku ktorým pa-

tri aj Sádok, preto obklopujú ohradové múry. V časoch nepokojov sa za ne ľudia skrývali, prípadne za ne zahnali dobytok. Mohli tiež slúžiť aj ako predeľ medzi svetom živých a mŕtvych. Za tieto múry sa totiž pochovávali tí, ktorí neboli pokrstení, ale aj tí, ktorí zomreli

nečistou smrťou – boli utopení či popravení.

Kostol v Sádke už nefunguje, veriaci dnes využívajú priamo v obci Kostol Narodenia Panny Márie.

Ten vznikol prestavbou staršieho chrámu, ktorý zničil požiar a do veže, ktorá po ňom zostala, udel blesk. Priamo pri kostole sa dnes nachádzajú dve krypty, ktoré sú podľa odborníkov staršie ako samotná budova.

Turisti vyhládávajú Tribeč aj bez Trhliny

Na plátnach kín mohli diváci od januára sledovať mrazivý príbeh turistov, ktorí chceli zistiť, či sú reči o zvláštnych zmiznutiach a nadprirodzených javoch v Tribeči

pravdivé. O tomto jave sa pritom špekuluje už dlhodobo. Tribeč dokonca niektorí označujú za slovenský bermudský trojuholník. Podľa tých, ktorí tamojšie lesy dobre poznajú, však nepravom. Lesník Štefan Šamšala, Mária Šlaj-

zerová či Antonín Topil – to sú mená ľudí, ktorí sa mali stratiť v tribečských lesoch. Výnimkou je Walter Fischer, ktorý sa po niekoľkých mesiacoch našiel. Bol však v takom

zlom fyzickom a najmä psychickom stave, až napokon zomrel v ústave pre duševne chorých. Práve jeho príbeh sa stal východiskovým bodom v románe Trhlina. Knižné dielo sa dostalo aj do rúk pracovníkov CHKO Ponitrie. „Pred vydaním kni-

hy sme túto problematiku neriešili. Ja osobne som o týchto skutočnostiach nemal žiadne informácie. Po vyjdení románu si ho prečítali viacerí pracovníci našej správy vrátane mňa, nakoľko časť pohoria Tribeč je súčasťou CHKO Ponitrie a viaceré miesta spomínané v románe sú nám dôverne známe,“ uviedol šéf správy Radimír Siklienka. V minulosti on sám v Tribeči aj nocoval a doteraz tam trávi pomerne veľa času – či už pri plnení služobných povinností, alebo v rámci svojho voľna. „Nemám žiadne negatívne skúsenosti z pobytu v pohorí Tribeč. Napriek tomu nevyklúčujem možnosť straty orientácie v prípade nepriaznivého počasia alebo počas noci,“ skonštatoval.

Hoci Trhlina prebudila záujem verejnosti o Tribeč, enormný nárast počtu turistov tu nezaznamenali. Ak sa však rozhodnete vydať do tamojších hôr, pripravte sa skôr na príjemné zážitky – dobre vybudovanú sieť turistických chodníkov, menej náročnú turistiku a najmä pokoj, ktorý môžete objaviť len uprostred hôr.

dvojstranu pripravila: (bas)

A B E C E D A

Horná Nitra

- región Slovenska, ktorého súčasťou sú okresy Partizánske, Prievidza, Bánovce nad Bebravou a Topoľčany. Leží na hornom toku rieky Nitra, ktorá je obklopená viacerými pohoriami a tvorí pomyselnú os tohto územia.

Hradisko

- terén, ktorý bol opevnený múrom alebo valom, prípadne priekopou pred valom. Hradiská vznikali už v praveku, ale aj počas slovanského obdobia v ranom stredoveku. Toto obdobie sa preto nazýva hradištným obdobím, prípadne hradiskovou kultúrou alebo hradiskovou dobou.

Kremencové hôrky

- nevysoké kopce so skalnatými vrcholmi a dobrým výhľadom, ktoré sa nachádzajú napríklad aj v Tatrách či Karpatoch. Nikde sa nevyskytujú tak hojne ako práve v pohorí Tribeč. Nachádzajú sa v nich špecifické druhy a biotopy.

Kostol

- kresťanská budova, ktorá slúži najmä na bohoslužby. Najstarší kostol na svete by sa mal nachádzať v Jordánsku, kde ho mali vybudovať medzi rokmi 33 až 70. Najstarší kostol na Slovensku je ešte z čias Veľkej Moravy a stojí v Kostoľanoch pod Tribečom.

Obuvnícky priemysel

- ľahký priemysel, ktorý je na Slovensku jednoznačne spojený s mestom Partizánske. V 30. rokoch vzniklo v obci Šimonovany najdôležitejšie centrum Baťovho podnikania v našej krajine. Vo firme fungoval „baťovský systém“, dôraz sa kladol na maximálnu racionalizáciu, výkon, ale aj nadpriemerné odmeňovanie a sociálnu starostlivosť.

Trhlina

- hororový román spisovateľa Jozefa Kariku. V januári tohto roku sa dostala von aj jeho filmová verzia. Tá pritom zaznamenala výrazný ohlas zo strany verejnosti – počas premiérového víkendy si Trhlinu pozrelo 87-tisíc divákov.

Afrika na Inovci

Jar vykúka spoza rohu, bližiaci sa jarný víkend predpovedá až nebývalú slnečnú priazeň. Turistická polícia pátra po ďalšom zaujímavom kúte nášho regiónu. Nachádza ho len kúsok od Trenčína – pohorie Považský Inovec, konkrétnejšie jeho najvyšší bod. A že aj prenocovať by sa tu dalo? Na parádu! Volíme túto lákavú alternatívu a dobre turisticky naladení vyrážame na obhliadku „rajónu“.

Povinná geografia

Pohorie Považský Inovec sa tiahne kúsok pod mestom Trenčín cez Beckov a Piešťany až po Hlohovec. Pri dĺžke 48 kilometrov a premenlivej šírke 15 až 25 kilometrov svojou rozlohou zaberá 600 km². Priestoru na sebarealizáciu teda ponúka habadej. Skrýva mnoho prírodných krás, malebných lesov a zaujímavých turistických trás. K tým najzaujímavejším už tradične patrí výstup na jeho najvyšší vrch Inovec (1042 m n. m). Výhodou je, že sa vám len tak ľahko nezunuje. Na jeho vrchol sa totiž možno dostať z viacerých strán po rôznych turistických trasách. Obľúbený je u bežcov a vďaka početným cyk-

lotrasám aj u tých, čo radšej dupú do pedálov.

Vrchol Inovca je turisticky prístupný z obcí Beckov a Selec po zelenej značke, z obce Mníchova Lehota (s dobrým autobusovým i vlakovým spojením) rovno dvomi trasami – po červenej a zelenej, z obcí Trenčianske Jastrabie po žltej

a z Dubodielu po modrej značke. Dostať sa sem viete aj z južnej strany po hrebeni, červenou zo smeru Bezovec či Panská Javorina. Všetky trasy sú poctivo a prehľadne značené, nie je sa kde stratiť.

Pre každého podľa jeho gusta

Pokiaľ ide o Inovce, možno napísať, že vďaka strmšiemu stúpaniu patrí výstup naň k stredne náročnej turistike. Rodiny s deťmi či príležitostní turisti sa však báť nemusia, autom sa pohodlne dostanú až k chate pod Inovcom. Osemkilometrová asfaltka z Trenčianskeho

alebo strmším stúpaním priamo po dnes už nefunkčnej zjazdovke. Malá drevená lavička po ceste hore prekvapí romantickou vyhlídkou. Cestou k vrcholu vidno i opustený rekreačný areál. Spolu so svahom a lyžiarskym vlekom vraj kedysi hýrili životom. Na veselé chvíle si zaspomínal manželský pár z okolia. „Také dve-tri desaťročia dozadu na svahu nuda nebola, to vám poviem. Všetci známi z okolia, dobrá nálada – lyžovačka, jak sa patrí! Manželka je zo Selca, ja z Dubodielu, takže pre nás na skok. Škoda, že sa toho dnes už nikto neujme a stredisko leží ladom.“ Aj také sú príbehy mnohých slovenských rekreačných areálov. Našťastie v okolí Inovca sa tejto úlohy hrdó zastala Inovecká chata, no o tej neskôr.

Po prekonaní zjazdovky nasleduje ešte chvíľkové stúpanie lesom k vrcholu Inovca. Tento tisíc a štyridsaťdvametrový vrchol je kompletne zalesnený a nebyť tunajšej rozľadne, neboli by z neho žiadne zaujímavé výhľady. Helena, meteorologicko-technologická rozľadňa s vyhlídkovým podlažím vo výške 16 metrov, však od roku 2015 situáciu zachraňuje. Kruhovými rozľadmi na horizont

Jastrabia síce trochu vykrúti a ponatriasa, avšak dovedie až priamo k parkovisku pred chatou.

Odtiaľ už vedie nenáročná trasa smerom na vrchol. Buď po červenej značke miernou okľukou,

v diaľke, ponad vrcholky stromov, miesto výrazne zatriktívnila.

Okrem nej sa vrchol pýši kovovým krížom a dreveným prístreškom vhodným na malý piknik. Ak aj neplánujete po hrebeni pokračovať ďalej, napríklad k ďalšej rozhľadni na Panskej Javorine, obetujte predsa len pár minút cesty po červenej značke k tzv. Kóte Palúch (1004 m n. m). Výhľad na hrebeň Považského Inovca či na dedinku Selec a Selecké kamenné more z druhej strany budú určite príjemným spštením prechádzky. Spomína-

ný skalný útvar nájdete popri zelenej turistickej trase približne 1,5 km od vrcholu Inovca. Ak pôjdete týmto smerom, rozhodne prírodnú pamiatku nevynechajte.

Aká Afrika?

Inovecká chata je jediným zariadením, kde možno na Inovci hlavu skloniť a minúté kalórie doplniť. Podľa dostupných informácií bola prvýkrát postavená už v roku 1921. Odvtedy zažila kadečo, prešla prestavbami, vypálením, no napriek tomu dnes opäť dôstojne slúži turistom z blízkeho i ďalekého okolia. Vďaka šikovnému majiteľovi prešla chata vkusnou rekonštrukciou a poskytuje služby na úrovni. Preto sa tu najmä cez víkendy stretáva mnoho priaznivcov prírody a športu. Môžeme však potvrdiť, že navečer, keď všetko utichne, si tu viete naplno vychutnať atmosféru pokojného posedenia v lone prírody.

A čo tá Afrika? Majiteľ chaty, scestovaný človek so slabosťou pre expedície do diaľav tohto kontinentu, chatu hojne zásobuje suvenírmi z ciest. Interiér tak zdobia prvky slovenskej ľudovej kultúry i africké artefakty. Chlap pre všet-

ko, chatár Tomáš, nám prezradil, že už zopár ľudí pohoršilo, prečo je na tradičnej slovenskej chate „samá Afrika“. Prepojenie na prvý pohľad úplne odlišných svetov na nás osobne rušivo nepôsobilo. Práve naopak, potvrdili sme si, že príroda vie často spojiť i zdanlivo nespojiteľné. Prečo nevyužiť možnosť spoznať vzdialené kúty sveta i u nás doma na Inovci?

Klobúk treba rozhodne zložiť pred dobrotami z kuchyne. Priznávame, buchtá Palúch nás dostala. Tradičná sladká maškrtka, na ktorej krídlach len ťažko neuletieť do diaľav detstva. Tak ako sa oplati vyhliadka zo sedla Palúch, aj táto domáca parená buchtá je vysoko „oplativá“. No a potom sviečková, halušky, burger... všetko poctivé, domáce, jednoducho chatárske gastro na vysokej úrovni. Extra služby ako sauna, bowling či lezecká stena len pridávajú dôvody, prečo sa na Inovci zdržať i dlhšie. V tomto prípade si možno zajednať izbu či samostatnú chatku a užiť si plnohodnotný pobyt tak trochu mimo civilizácie.

Zo sto kilometrov

Že Inovec je obľúbenou destináciou športových nadšencov, potvrdzuje i viacero pravidelne organizovaných športových podujatí, či už Hviezdicový výstup na Inovec,

Stretnutie turistov, Biviak na Inovci a iné.

Jedno z nich, leteckú stovku, sme zažili v priamom prenose. V sobotu hostí vytrhla z ospalého rána. Na chate bolo živo už od skorých hodín. 105 kilometrov trasy s 3750-metrovým prevýšením v tento slnečný deň skúsilo zdolať 150 účastníkov. Trasa začala i skončila v Trenčíne, viedla po turistických chodníkoch cez Inovec, Bezovec, Duchonku, Kál-

nicu a Beckov späť do východiskovej stanice. Okolo ôsmej ráno teda už pod Inovcom prechádzali prví bežeckí machri. Časť chaty slúžila ako občerstvovacia stanica, takže personál chaty už od skorého rána pripravoval tip-top servis.

prameni Mitická a doplniť minerály v tekutej forme. V nadchádzajúcej letnej sezóne sa môžete osviežiť i vo vodnej priehrade Svinica alebo si tu v zime zakorčuľovať. Ak by sa vám po hodoch na Inoveckej chate žiadalo ešte občerstvenia či posedenia v peknom prostredí, neďaleko za obcou Soblahov nájdete zrekonštruovanú Chatu pod Ostým vrchom. Domácu kuchyňu tu istotne ocení ne jeden gurmán.

Príjemná „jednodňovka“ či dlhší oddych na Inovci prospeje telu i duši. Pohodovú prechádzku alebo dlhšiu turistiku v kopcoch si môžete navoliť ľubovoľne podľa kondície. Dôležitá je len chuť stráviť čas v objatí prírody a pekný výlet je zaručený! (baf)

Z počutia bolo poznať, že akcia je populárna nielen v slovenských kruhoch, ale i susedia z Maďarska, Poľska či Čiech dnes na Inovec zavítali v hojnom počte. Z výsledkovej tabuľky späť ujeme, že najlepší bežec trasy zvládol v čase niečo vyše 11 hodín. Obdivuhodný výkon! Česť však patrí každému odhodlanému bežcovi.

Ak sa teda na Inovec vyberiete aj vy, po ceste sa nezapodnite zastaviť v Trenčianskych Mitičiach pri

Strava	10/10
Ubytovanie	9/10
Wellness	8/10
Obsluha	10/10
Lokalita	8/10
Celkový dojem	9/10

Táto Lehota nie je chudá

REPORTÁŽ

Wylies. Hudo – Lehota, Chudó – Lhota, Chudo – Lehota, Csuda Lehota. Aj s takýmito názvami sa v minulosti stretávala obec Chudá Lehota, ktorá je križovatkou do troch okresov – dvoch v Trenčianskom a jednom v Nitrianskom kraji. Jej chotár leží v strednej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny, na dolnom toku potoka Livina v nadmorskej výške 196 – 266 m s krásnymi výhľadmi na široké okolie.

„A zaujímavosťou je, že všade tu boli močariská. Všetko bolo zalesnené. Lehôt bolo veľa, ale toto bola chudobná oblasť, a preto sme dostali prívlastok Chudá Lehota,“ povedal starosta Milan Daniš. „Hoci sme na kopci, máme tu veľký zdroj pitnej vody. Vznikali z nej močiare a boli potrebné, lebo sa chovali domáce zvieratá,“ doplnila obyvateľka Evka Ševčíková, ktorá sa pokúšala písať aj kroniku obce.

Na úvod čosi z histórie. Územie bolo zrejme prvýkrát osídlené už v 12. storočí a obec dlhé roky patrila nitrianskemu biskupstvu. Obyvatelia museli odovzdávať cirkevné desiatky, a to až 15 prešpurských meríc pšenice, jačmeňa, raže a ovsu do sídla správy biskupských majetkov v Skačanoch. Po tureckej okupácii už patrila Chudá Lehota k majetkom Nitrianskej kapituly, ktorej ju darovalo nitrianske biskupstvo.

Z roku 1799 sa zachoval spis obce skvelého

uhorského štatistika K. A. Vályiho: „Chudo – Lehota. Csuda Lehota. Maďarská dedina v Nitrianskej župe, zemepánom je panstvo Nitrianskej kapituly, obyvatelia sú katolíci, leží na 1 míľu od Nitry, drevá na kúrenia a stavbu má dostatok, na trhy sa chodí do Nitry, mlyn je na 3/4 hodiny, pôdy má stredne úrodné.“

pekne lesy. Zemepánom je Nitrianska kapitula. P. p. Žabokreky nad Nitrou.“

Sami sebe pánmi po roku 1989

Budova domu smútku bola postavená okolo roku 1966. Obchod Jednota s. d. bol postavený v 70. rokoch minulého storočia podobne

Iný uhorský štatistik Elek Fényes zanechal opis obce z roku 1851: „Lehota (Chudó), slovenská dedina v Nitrianskej župe, na hranici Trenčianskej župy, 132 katolíkov, 1 evanjelik a 2 židovskí obyvatelia. Chotár je neúrodný, ale má

ako kultúrny dom, ktorý nahradil starú školu. Obci neprosperal rok 1976, kedy bola pripojená k Šišovu a dostala nálepku zániková dedina. Zakázané bolo stavať, prišla stagnácia. Po novembri 1989 sa rozvidnelo. V roku 1990 sa

Chudá Lehota osamostatnila a o svojom osude rozhoduje sama. Dnes má Chudá Lehota 218 obyvateľov, hrdo sa hlási do mikroregiónu Suchodolia spoločne s ďalšími obcami zlatnickej doliny, s ktorými organizuje počas roka viaceré kultúrno-spoločenské akcie.

„Našou veľkou výhodou je, že sme na hranici troch okresov – Bánovce nad Bebravou, Partizánske a Topoľčany. Vždy sme však mali najbližšie k Bánovciam. Máme dobrú polohu, ľahko sa dostaneme do všetkých troch okresných miest i dvoch krajských – Nitra i Trenčína. Sme v takom epicentre,“ usmial sa starosta Chudej Lehoty Milan Daniš.

„Sme malá dedina, na okraji, ale budujeme. Máme vlastnú čističku odpadových vôd, dlažbové chodníky po celej dedine a pripravených 24 stavebných pozemkov, aby sme do našej obce prilákali aj mladé rodiny a zvýšili počet obyvateľov,“ prezradil plány starosta.

Dedina prezývku nemá, ale majú ju ľudia, ktorí tu žijú. „Ja som Daniš a Danišovcov tu je polovica dediny. Takže rodiny majú rôzne prívlastky. Nás volajú starí richtárovi, lebo môj dedo bol richtár,“ pousmial sa starosta.

„Začala som robiť rodokmeň rodu Daniš a dostala som sa až do roku 1527. Ďalej sa neviem pohnúť, pretože sa k dátam nemám ako dostať. Cirkevný archív je nahratý na platniach. Ku knihám sa nedostaneme, tam sa to ľahšie hľadalo, ale bolo to písané v maďarčine. Naštartovalo ma to, lebo už majú v obci spracovaný aj rodokmeň rodu Poluch. A majú to vydané aj knižne, ja zatiaľ nie. Stále pátram a verím, že sa dostanem ešte ďalej, ako som teraz,“ začala rozprávanie pani Eva Ševčíková.

„Z materiálov o rodokmeni sa dozviete veľa zaujímavých informácií. Prekvapilo ma, že náš rod pochádza z maďarských častí z Dolnej zeme,“ doplnila. Akým remeslám sa predkovia venovali? „Kováči, stolári, poľnohospodári...“

Termálny prameň

Prírodný potenciál predstavuje minerálny prameň v lokalite Kyslá voda, ktorý v 30. rokoch 18. storočia vo svojich Noticiách spomína Matej Bel.

„Je to dolu pod obcou pri križovatke ciest. Voľakedy tam bola veľká vŕba, schody dolu a tam sa prameň zachytával. Chodili sme tam, bola to taká železitá voda. Pitná, ale sfarbená do červena. Oblasť sa volá Kyslá voda, ale voda kyslá nikdy nebola,“ usmiala sa pani Eva. „Ľudia sa tej vody domáhali. Koncom osemdesiatych rokov tam teda navrtali studňu. Voda tiekla do skruží a odtiaľ sa pumpovala. Pumpu však niekto ukradol a potom sa voda úplne znehodnotila. Už to nie je tá voda, čo bola. Je to zabetónované a nevyužívané,“ prezradila.

„Treba však povedať, že sedíme aj na termálnom prameni. Kedysi sa tu pokúšali navrtáť studňu, lebo tu bolo družstvo, ktoré nemalo vodu. A zrazu narazili na zdroj teplej vody. Vrt

však museli zasypať, lebo by odčerpávali bojnickú vodu,“ vysvetlila.

Na rozhraní chotára s obcou Livinské Opatovce sa nachádza chránené územie, kde je vraj najvhodnejšia hlina na výrobu keramiky v Európe. „Nad hájikom dolu pod skládkou je kopček. Kedysi veľmi dávno, ja som bola ešte decko, tam vyrábali tehlu a zistili, že tam je zemina, z ktorej sa dajú vyrábať džbány, porcelánové veci. No napokon z toho nič nebolo. Je to len nálezisko,“ prezradila pani Ševčíková. „Keramiky sa tu nikto nevenuje, škoda,“ doplnil starosta Milan Daniš.

Lipa a slamený dom

Na tunajšom cintoríne rastie chránená vyše storočná lipa, ktorá svojou mohutnosťou púta pozornosť okoloidúcich. „Viaže sa k nášmu rodokmeňu. Lipa bola zasadená v roku 1860, keď ju môj prapradedo zasadil svojim rodičom. Okolo nej nájdete hroby vyslovene s priezviskom Daniš. Po sto rokoch ju zaradili medzi chránené pamiatky. Ceduľa tam je, síce trochu zarastená, ale v žiadnom archíve som už teraz

nenašla, že by ju viedli ako chránenú pamiatku. Okrem lipy tu bol chránenou pamiatkou aj dom so slamenou strechou, ktorý zvalili v roku

1978, lebo ho nemal kto opraviť, a ešte socha Sedembolestnej Panny Márie, ktorá je teraz uložená v kostole,“ uzavrela Eva Ševčíková.

Táto pani je akosi chodiacou encyklopédiou Chudej Lehoty. A okrem toho našou vernou čitateľkou. Ako vychýrená gazdinka sa s nami podelila aj o recept na tradičnú drobcovú polievku, ktorý nájdete v aktuálnom vydaní nášho dvojmesačníka na strane 19.

Dedín so základným názvom Lehota sú na Slovensku desiatky. Len v Trenčianskom kraji má Lehota deväť prívlastkov – Čelková, Čierna, Mníchova, Petrova, Stará, Nová, pod Vtáčnikom, Rudnianska, Chudá... Tú posledne menovanú sme si obzreli zblízka. Boli časy, keď bola taká chudobná či chudá, že nad ňou lámali palicu. Dnes sa opäť prebúdzka k životu, stavia sa na nohy. Vďaka bohatej histórii, prírode, spomienkam i odvahe ľudí urobiť si život krajším práve tu.

Michal Bachratý
Rado Stoklasa

Župa aj tento rok pomôže turistom a cykloturistom

Trenčianska župa plánuje tento rok obnoviť značenie celkovo na 12 cyklotrasách s dĺžkou takmer 170 km. Najdlhším cyklistickým úsekom pritom bude takmer 49 km dlhý úsek Kálnica – Kulháň okolo Považského Inovca.

Nové cykloturisticke značenie pribudne aj v blízkosti miesta posledného odpočinku Milana Rastislava Štefánika, a to na dvoch úsekoch. Oba vedú z Brezovej pod Bradlom na Bradlo, ten prvý k mohyle M. R. Štefánika, druhý do obce Priepasné. Značenie chce župa obnoviť aj na asi 19 km dlhej regionálnej cykloturistickej trase známej ako Žiarska

radiála. Vede upravenými lesnými cestami mimo dosahu dopravných prostriedkov v regióne hornej Nitry a spája Prievdzu so sedlom Štyri chotáre. „Na legálne vyznačených cyklotrasách osadíme nové cyklosmerovníky, doplnia sa chýbajúce, poškodené prvky cykloturistickej orientácie. Obnova sa dotkne aj maľovaného značenia,“ uviedol župný cyklokoordinátor Dušan Holboj.

Nového cykloznačenia sa dočká takmer 20-kilometrová Javornická cyklomagistrála a ďalších sedem úsekov cyklotrás: Chata pod Inovcom – Dubodiel (16,6 km), Bohunice – Krivoklát – Bolešov (19,7 km),

Veľká Javorina – Podkozince – Topolecká (19 km), Pruské – Vršatské

(var)

Letné osvieženie v Novákoch

Národné vodnopólové centrum v Novákoch sa opäť teší pozornosti širokej verejnosti. Po zmene majiteľa v septembri minulého roka došlo v jej priestoroch k rekonštrukcii. V bazéne, ktorý je dejiskom ligových i medzinárodných zápasov, si počas dňa môžu zatrénovať aj milovníci plávania.

Okrem bazéna sú k dispozícii sauna, posilňovňa či kaviareň. O otváracích hodinách pre verejnosť sa dozviete

na facebookovej stránke vodnopólového centra. Menia sa totiž každý týždeň podľa rozvrhu tréningov a zápasov vodnopólistov. Počas letnej sezóny sa zas vďaka svojej architektúre zmení krytý bazén na otvorené letné kúpalisko. Posuvná poloblúková strecha ustúpi slnečným lúčom a malí aj veľkí labužníci leta si v tomto priemyselnom mestečku môžu užiť chvíle oddychu a osvieženia.

(mib)

Nesmrdí a šetrí – cyklisti majú nového sprievodcu

Cyklistický tím zo športovej školy v Trenčíne už trénuje bez toho, aby dýchal výfukové splodiny sprievodného vozidla. Na tréningoch aj súťažiach ich od apríla tohto roka sprevádza červený elektromobil.

„Keď trénujeme rýchlosť, peľotón je za autom. Doteraz to nebolo príjemné, keď sme museli dýchať splodiny starších áut. Teraz je to iné,“ opisuje rozdiel v tréningu s elektromobilom Tomáš Opet, člen cyklotímu. Jeho tréner, ktorý auto šoféruje, si pochvaľuje aj plynulejší rozbeh a menej hluku. Vďaka tichému motoru zverenci trénera lepšie počujú.

Auto je neodmysliteľnou súčasťou tréningu. Poruke sú náhradné

kolesá, pitný režim pre cyklistov či ďalšie tréningové potreby. V teréne je cyklotím so svojim mobilným sprievodom takmer

denne, ráno aj popoludní, a tak kilometre na tachometri rýchlo pribúdajú.

„Mladí kadeti najazdia asi dvaná-

sťtisíc kilometrov ročne, junióri do sedemnásttisíc a chalani do 23 rokov až dvadsaťtisíc kilometrov. Pri týchto počtoch je výrazná už len úspora na pohonných hmotách,“ vyratáva tréner Roman Broniš.

Hodnota elektroauta je asi 30-tisíc eur, pričom kraj zaplatil len 5 % z ceny. Zvyšok sa podarilo získať vďaka úspešnému projektu z Enviromodu. Na pretekoch budú trenčianski cyklisti prví s ekologickým sprievodom. „Myslím, že budeme robiť dobrú reklamu ekológii, a zároveň som presvedčený, že nás budú nasledovať aj ďalší. Jednoducho, takýto je trend,“ uzatvára tréner Roman Broniš.

(gas)

Žiadate o eurofondy? IPC bezplatne pomôže

So žiadosťami o európske peniaze bude Informačno-poradenské centrum (IPC) v Trenčíne bezplatne pomáhať aj naďalej.

Poradenstvo zahŕňa osobné, telefonické a e-mailové konzultácie potenciálnym žiadateľom a prijímateľom. So správnym vyplnením žiadosti pomáhajú zamestnanci centra, ktoré od roku 2016 sídli na župnom úrade v Trenčíne. Niekoľkokrát do roka organizuje IPC semináre a školenia pre záujemcov z verejnej a súkromnej sféry, vždy k aktuálnym výzvam jednotlivých operačných programov.

„Činnosťou IPC sa zvyšuje informovanosť o podpore z fondov EÚ v regiónoch SR. Zároveň sa zjednodušuje organizovanie informačných podujatí o výzvacích na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok. To v konečnom dôsledku zvyšuje aj dostupnosť podpory z fondov EÚ subjektom, pre ktoré je určená,“ uviedla Katarína Vavříková, koordinátorka IPC TSK.

Databáza IPC v Trenčíne obsahovala ku koncu minulého roka 600 záujemcov o informácie o EŠIF, pričom klienti predložili počas viac ako dvojročného fungovania spolu zatiaľ 97 žiadostí o európske peniaze.

„Informačno-poradenské centrum bezplatne pomáhajú žiadateľom o eurofondy, ktorí by si inak museli najímať a platiť drahých konzultantov. Vyškolení pracovníci poskytujú kvalifikované a komplexné informácie o možnostiach a spôsoboch čerpania eurofondov a pomáhajú aj s prípravou konkrétnych projektov. V druhom polroku 2018 bolo úspešných takmer 70 percent projektov, s ktorých prípravou pomáhali pracovníci IPC,“ zdôraznil podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu Richard Raší. Dodal, že nielen počet klientov, ale aj ich spokojnosť s fungovaním IPC stále narastá. A tak činnosť všetkých siedmich IPC predĺžili o ďalšie tri roky.

(red)

Vynovené prievidzské letisko za tri milióny eur

Letisko na hornej Nitre prešlo počas uplynulých mesiacov rozsiahlou rekonštrukciou. Investícia nemeckej spoločnosti Brose za 3 milióny eur priniesla prievidzskému letisku novú spevnenú asfaltovú plochu a LED osvetlenie. Modernizácia predstavuje veľký prínos pre celý región a trvala celkom 8 mesiacov.

„Pre hornú Nitru je to pomyselná brána. Prievidza sa takto dostáva na úplne inú úroveň, môže sa odtiaľto lietať kamkoľvek do sveta a tiež pristávať prakticky zovšadiaľ,“ neskrýval radosť prezident Aeroklubu Prievidza František Zlocha. Kilometer asfaltovej dráhy pod Bojnickým zámkom otvára nové možnosti na podnikanie i turizmus. Okrem príchodu nových investorov do regiónu je tu priestor aj na vzdelávanie mladých ľudí. „Firma Brose priniesla do nášho regiónu nielen odbornú zamestnanosť pre miestnych ľudí, ale

aj investíciu pre mladých, ktorí chcú študovať odbor letectvo,“ zhodnotil ďalší prínos rekonštrukcie letiska František Zlocha. „Letisko má vďaka dráhovému

Práve tento typ prúdového obchodného lietadla ako prvý pristál na zmodernizovanom letisku. Desiatka manažérov priletela z Nemecka rovno k firme

osvetleniu certifikát na prevádzku za viditeľnosti počas dňa aj noci. Veľkou zmenou je, že tu po novom môžu pristávať lietadlá vyššej hmotnostnej kategórie, ktoré doteraz na trávu pristávali nemohli. Ide napríklad o lietadlo Cessna Citation CJ4,“ priblížil riaditeľ letiska v Prievidzi Ľuboš Jánošík.

sidliacej pri letisku za 45 minút. Doteraz im cesta trvala celý pracovný deň, teda desať hodín. Do metropoly hornej Nitry a späť môžu lietať súkromné lety z celého sveta. K dispozícii bude aj aerotaxi – zákazník si objedná lietadlo, ktoré bude pristavené na letisku a odvezie ho tam, kam potrebuje. (mav)

Trenčiansky hrad bude krajší a dostupnejší

Niekďajšie sídlo Matúša Čáka aktuálne prechádza rekonštrukciou hneď z dvoch strán.

Z námestia krajského mesta môžu ľudia sledovať premenu administratívnej budovy, ľudovo nazyvanej Skleník. Ak chcete vidieť novin-

jemníť už prvé minúty na Trenčianskom hrade. Vítať ich bude reprezentatívny a atraktívny vstup s novými pokladnicami, kaviarňou a sociálnymi zariadeniami. Rekonštrukcia tzv. Skleníka sa oneskorila najmä pre nepriaznivé

čianskom hrade je plne hradená z rozpočtu TSK vo výške približne 520-tisíc eur s DPH.

Súbežne so Skleníkom sa spustili prvé práce na Južnom opevnení hradu. V rámci projektu sa okrem novej prístupovej cesty vybuduje aj úplne nový vstup na hrad priamo cez Mlynskú vežu. Návštevníkom sa tak sprístupnia aj dosiaľ neprístupné priestory hradného komplexu.

TrebuCHET, spoločný projekt Trenčianskej župy, krajského mesta Trenčín a českého mesta Bučovice, je financovaný zo zdrojov Európskej únie v sume takmer 3 milióny eur. Pre TSK je určených 1,45 mil. eur, z čoho 1,38 mil. sú financie z európskych fondov, zvyšok spolufinancuje župa. Mimochodom, tento projekt dostal v rámci programu spolupráce Interreg V-A SR-ČR 2014 – 2020 spomedzi všetkých predložených projektov najvyššie bodové hodnotenie. Ak pôjdu práce podľa harmonogramu, hotové by mali byť do konca tohto roka. (mav)

ky v procese ďalšej rekonštrukcie, musíte zísť do mestského lesoparku Brezina. Južné opevnenie otvorí totiž už o rok ďalší vstup na hrad, priamo od Čerešňového sadu.

Nová tvár administratívnej budovy by návštevníkom mala sprí-

počasie, ale aj zmenu projektu. Vo vynovenej budove nájdú turisti informačné centrum či predajňu suvenírov. Suterén bude mať praktické využité so zázemím pre zamestnancov Trenčianskeho múzea v Trenčíne. Rekonštrukcia administratívnej budovy na Tren-

Kam v našom kraji?

máj - jún 2019

Termín: 1. apríl – 29. máj 2019

Názov: Papierová história
Miesto konania: Trenčiansky hrad
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 1. apríl – 26. jún 2019

Názov: Svet z drôtu vs. Príbehy drotárov
Miesto konania: Trenčiansky hrad
Web: www.muzeumtn.sk

Termín: 29. apríl – 15. máj 2019

Názov: Európske solárne dni
Miesto konania: Hvezdáren v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 29. apríl – 31. máj 2019

Názov: Výstava - Kolmý riečny breh 2019
Miesto konania: v priestoroch historickej miestnosti pri mestskej knižnici v Novej Dubnici
Web: www.novadubnica.eu

Termín: 1. máj 2019

Názov: Otvorenie sezóny
Miesto konania: Trenčiansky hrad
Web: www.muzeumtn.sk

Názov: Májový kultúrny festival
Miesto konania: Nám. SNP, Partizánske
Web: www.muap.sk

Názov: Otvorenie pasienkovej sezóny
Miesto konania: Farma Charolais, Podkylava
Web: www.ctkmyjava.sk

Názov: Trenčiansky majáles
Miesto konania: Mierové námestie, Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Názov: Farmársky jarmok
Miesto konania: Mierové námestie, Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Názov: Výstup na Klepáč
Miesto konania: zraz v kúpeľnom parku v T. Tepliciach
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 2. máj 2019

Názov: Divadlo jedného herca – Milka Zimková
Miesto konania: Kúpeľný hotel PAX, Trenčianske Teplice
Web: www.kupele-teplice.sk

Názov: Spomienka na M. R. Štefánika
Miesto konania: Park M. R. Štefánika, Partizánske
Web: www.muap.sk

Názov: Tri tvorivé tvory
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, B. nad Bepravou
Web: www.kulturabn.sk

Termín: 2. – 4. máj 2019

Názov: FirEco 2019
Miesto konania: areál Expo Center Trenčín
Web: www.expocenter.sk

Termín: 2. – 31. máj 2019

Názov: SKUPINA
Miesto konania: Galéria Regionart pri RKC v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 3. máj 2019

Názov: Cestovateľské kino: Island
Miesto konania: Zi:va, Bánovce nad Bepravou
Web: www.zivabn.sk

Termín: 3. – 30. máj 2019

Názov: FAREBNE IMPRESIE
Miesto konania: kino Mier, Považská Bystrica
Web: www.pospb.sk

Termín: 4. máj 2019

Názov: Krajská prehliadka detských folklórnych skupín
Miesto konania: Dom kultúry SNP, Zemianske Kostofány
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Koncert Viki Tarabovej

Miesto konania: Nová Dubnica
Web: www.novadubnica.eu

Názov: Prechádzky mestom so sprievodcom: Barok v TN
Miesto konania: Kultúrno-informačné centrum, Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Názov: Divadlo DOGMA - Višegrád
Miesto konania: Zi:va, Bánovce nad Bepravou
Web: www.zivabn.sk

Termín: 4. – 5. máj 2019

Názov: Kurz harmonálnej jogovej terapie
Miesto konania: Zi:va, Bánovce nad Bepravou
Web: www.zivabn.sk

Termín: 5. máj 2019

Názov: Koncert švajčiarskych alpenhornov a slovenských trombitášov
Miesto konania: Kúpeľné námestie
Web: www.visit-teplice.com

Názov: Perníková chalúpka
Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk
Hrajú: Alice Bukovčanová, Michal Zeman.

Termín: 6. máj 2019

Názov: AMANDA a GUS
Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk
Hrajú: Zita Furková, František Kovár.

Termín: 7. máj 2019

Názov: Smejko a Tanculienska
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, B. nad Bepravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Oslavy ukončenia 2. svetovej vojny + promenádný koncert
Miesto konania: o 14.00 h Kúpeľný park, o 15.00 h Kúpeľné námestie, Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 9. máj 2019

Názov: STVRTOK? JEDINE KONCERT! ...NA NÁMESTI
DUO KARIN SARKISIAN & TOMÁŠ VALIČEK
Miesto konania: CaféMerlo, Nám. slobody v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Koncert ku Dňu matiek
Miesto konania: Spoločenská sála domu kultúry, Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 10. máj 2019

Názov: Sitdownstories v Kursalone
Miesto konania: Kursalon Trenčianske Teplice
Web: www.kursalon-teplice.sk

Názov: Aquagymnastikou k zdraviu
Miesto konania: Hotel Flóra, a.s., Trenčianske Teplice
Web: www.hotelflora.sk

24. – 26. máj 2019

BIKEFEST

Bikefest je najväčší bicyklový festival na Slovensku, ktorý prináša obrovskú dávku adrenalínu a zábavy pre všetky vekové kategórie. Festival sa koná v posledný májový víkend od piatka do nedele v bikeparku Kálnica. Ako informujú organizátori na oficiálnej stránke podujatia, počas týchto troch dní sa môžete tešiť na viac ako 400 testovacích bicyklov, 50 vystavovateľov, 11 súťažných disciplín, v ktorých pretekári otestujú svoje schopnosti i vytrvalosť. Pokiaľ si chcete zajazdiť na bicykli, k dispozícii budete mať kálnický bikepark s 20 rôznymi traťami vrátane pumptrackov či prírodné traily v okolitých kopcoch. V rámci festivalu uvidíte triky na slopestyle conteste či dualslalom a pripravený je aj sprievodný program v podobe koncertov.

Cvičenie je vhodné pre všetky vekové kategórie a bude sa konať v dvoch časoch: ráno o 8.00 h a poedečer o 17.30 h. Vstup zdarma! Blížšie info dostanete na tel.: 032/655 55 74.

Termín: 11. máj 2019

Názov: STRUNOBRANIE 2019
Miesto konania: Prievidza
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Svätofloriánska električka
Miesto konania: na trase Trenčianska Teplá – T. Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Názov: Radovan Hanko - koncert
Miesto konania: pri Kine Bánovce nad Bepravou
Web: www.zivabn.sk

Názov: Maznáčikova, Miľa pre mamu
Miesto konania: Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Názov: Miľa pre mamu
Miesto konania: pri Kine Mier Považská Bystrica
Web: www.mcvcielka.sk, www.pxcentrumpb.sk

Názov: Podjavorinské folklórne slávnosti – VII. ročník
Miesto konania: prírodný amfiteáter Roh Lubina
Web: www.mos.sk

Termín: 12. máj 2019

Názov: SPIEVAJE SI, SPIEVAJ
Miesto konania: Dom kultúry Opatovce nad Nitrou
Web: www.rkcpd.sk

Názov: Deň matiek s Moravankou
Miesto konania: Kino Mier Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 14. máj 2019

Názov: Tri letušky v Paríži
Miesto konania: Púchov
Web: www.kultura.puchov.sk

Termín: 16. máj 2019

Názov: Majáles Mikušovce
Miesto konania: KD Mikušovce
Web: www.mikusovce.sk

Názov: Medzinárodný deň svetla
Miesto konania: Hvezdáren v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 17. máj 2019

Názov: Eva Bacigalová – intíma beseda

4. máj 2019

Švajčiarsko-slovenský folklórny GALAVEČER

V Trenčianskych Tepliciach si budete môcť začiatkom mája vychutnať folklór – nielen ten slovenský, ale aj švajčiarsky. Počas špeciálneho hudobného večera, ktorý sa začne o 19:00, vystúpi hudobná skupina Alphontruppe Kaisten, folklórny súbor Trenčán, folklórny súbor Machnáč či detský súbor Radost'. Švajčiarski hudobníci predvedú hru na alphonre, čo je tamojší tradičný hudobný nástroj, známy aj ako pastiersky roh. Vstupné je 7 eur, seniori zaplatia 6 eur, skupiny od 10 osôb 5 eur. Na druhý deň, teda 5. mája, je zase pripravený spoločný koncert švajčiarskych alpenhornov a slovenských trombitášov.

Názov: Návraty Vojtecha Bucka do rodnej Libichavy
Miesto konania: Obecný úrad Libichava
Web: www.tnos.sk

Termín: 7. jún 2019 od 11.00 h. o 14.00 h koncert

Názov: Zlatá stúha
Miesto konania: Kúpeľné námestie, Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 7. – 8. jún 2019

Názov: Stefaník Trail
Miesto konania: Start: Bradlo, Chata Bradlo, Mohyla M. R. Štefaníka
Web: www.stefaniktrail.sk

Názov: Trenčianske folklórne slávnosti – XXXIX. ročník
Miesto konania: Kultúrny dom v Mníchovej Lehote – 7. 6. 2019; amfiteáter v Mníchovej Lehote – 8. 6. 2019
Web: www.tnos.sk

Termín: 7. jún – 19. júl 2019

Názov: AMFO Trenčianskeho kraja – 23. ročník krajskej postupovej súťaže amatérskej fotografie
Miesto konania: Výstavné priestory Trenčianskeho samosprávneho kraja
Web: www.tnos.sk

Termín: 8. jún 2019

Názov: Teplanská pohoda
Miesto konania: Trenčianska Teplá
Web: www.tnos.sk, www.trencianskatepla.sk

Názov: Deň zdravia + Strongman
Miesto konania: Kúpeľné námestie, Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Názov: BULP – koncert
Miesto konania: Zi:va, Bánovce nad Bebravou
Web: www.zivabn.sk

Názov: Stredoveký deň detí, Maok na hrade po ztmení
Miesto konania: Čachtický hrad
Web: www.cachtickyhrad.eu

Termín: 8. a 9. jún 2019

Názov: 110 rokov elektriky
Miesto konania: Na trase Trenčianska Teplá – Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 9. jún 2019 o 16.30 h

Názov: Koncert pri príležitosti 110. výročia elektriky
Miesto konania: Na trase Trenčianska Teplá – T. Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Názov: Stredoveký deň detí
Miesto konania: Čachtický hrad
Web: www.cachtickyhrad.eu

19. – 23. 6. 2019 Medzinárodný folklórny festival Myjava 2019

Jeden z troch najväčších a najvýznamnejších folklórnych festivalov na Slovensku oslávi v júni už 60. narodeniny. Medzinárodný folklórny festival Myjava sa bude konať od 19. do 23. júna. Počas týchto dní predvedú svoj talent stovky účinkujúcich z celého sveta, ako aj špičkové domáce skupiny i súbory. „Pripravené budú desiatky scénických i nescénických programov, veľké javiskové choreografie, tanečné i hudobné školy, súťaže, ľudové rozprávania, divadelné predstavenia pre malých i veľkých, zábavy, nebude chýbať sobotňajší Jarmek pot mijafskú vežu a skvelá atmosféra mestečka MY-A-VY,“ uviedol člen prípravného výboru festivalu Marek Hrin. Tohtoročnou novinkou myjavskeho folklórneho sviatku je, že vo festivalovom areáli Trnovce bude možné používať len kompostovateľný riad.

zdroj: mlfmyjava.sk

Termín: 12. jún 2019 o 18.00 hod.

Názov: Gastrovečer
Miesto konania: Kaviareň Panoráma, Kúpeľný hotel PAX, Trenčianske Teplice
Web: www.kupele-teplice.sk

Termín: 12. – 16. jún 2019

Názov: Rozprávkový zámok – Carodejník z krajiny Oz na Bojnickom zámku
Miesto konania: Zámok Bojnice
Web: www.bojnicecastle.sk

Termín: 13. jún 2019

Názov: STVRTOK? JEDINE KONCERT! ...NA NAMESTI THE GRAND BUFFET
Miesto konania: CafêMerlo, Nám. slobody v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 14. – 15. jún 2019

Názov: Staroturiansky jarmok
Miesto konania: Námestie slobody Stará Turá, Stará Turá
Web: www.staratura.sk

Termín: 14. – 16. jún 2019

Názov: Divadelná dielňa 2019
Miesto konania: ZS sv. Andreja-Svorada a Benedikta Trenčín
Web: www.tnos.sk

Názov: DNI MESTA

Miesto konania: pred mestským úradom, CMZ Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk, www.povazska-bystrica.sk

Termín: 15. jún 2019

Názov: XVI. Slovenský festival seniorských folklórnych súborov „Kým žiješ, tančuj“
Miesto konania: Krivosúd-Bodovka
Web: www.tnos.sk

Termín: 15. – 16. jún 2019

Názov: Hradné slávnosti
Miesto konania: Čachtický hrad
Web: www.cachtickyhrad.eu

Názov: Pivný festival

Miesto konania: Hrad Beckov
Web: www.hrad-beckov.sk

Termín: 16. jún 2019

Názov: Spievankovo a Kráľovná Harmónia
Miesto konania: Mestské kultúrne stredisko, B. nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Názov: Turistický výstup na Omšenskú babu

Miesto konania: Omšenie
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 17. – 22. jún 2019

Názov: 12. ročník Medzinárodného výtvarno-literárneho sympózia ORA ET ARS Skalka 2019
Miesto konania: areál kláštora na Veľkej a Malej Skalke pri Trenčíne, Skalka nad Váhom
Web: www.tnos.sk

Termín: 19. jún 2019

Názov: Emeram
Miesto konania: Kúpeľné námestie, Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Termín: 19. – 23. jún 2019

Názov: Rozprávkový zámok – Carodejník z krajiny Oz na Bojnickom zámku
Miesto konania: Zámok Bojnice
Web: www.bojnicecastle.sk

Termín: 20. jún 2019

Názov: Medzinárodný hudobný festival PRO MUSICA NOSTRA THURSOVIENSI II. ročník
Miesto konania: Kaštieľ Orlové, Kaplnka sv. Jána Nepomuckého
Web: www.parkpalace.sk

Názov: Len si pospi, miláčik

Miesto konania: Dom kultúry Javorina, Stará Turá
Web: www.dkjavorina.sk

Termín: 21. jún 2019

Názov: Odomknutie letnej hviezdne oblohy
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 21. – 22. jún 2019

Názov: Festival Divné veci
Miesto konania: mesto Stará Turá
Web: www.divneveci.sk, www.dkjavorina.sk

Termín: 21. jún – 7. júl 2019

Názov: Colors – Týka sa ma to
Miesto konania: Galéria M. A. Bazovského Trenčín
Web: www.tnos.sk

Termín: 22. jún 2019

Názov: Hudobné hviezdne leto
Miesto konania: Hvezdáreň v Partizánskom
Web: www.hvezdaren.sk

Termín: 23. jún 2019

Názov: V srdci Javorníkov
Miesto konania: Papradno
Web: www.pospb.sk

21. – 23. jún 2019 ART IN PARK Trenčianske Teplice 2019

Festival ART IN PARK už po štvrtýkrát oživi kúpeľný park Trenčianskych Teplíc kvalitným umením. Na jednom mieste spoji film, hudbu, výtvarné umenie a divadlo. Nosnou témou filmovej sekcie bude tento rok československá tvorba venovaná 30. výročiu novej revolúcie. „Doplní ju sekcia venovaná súčasnému talianskemu filmu, ďalej víťazné oscarové filmy, ale aj environmentálna sekcia pripravovaná v spolupráci so združeniami venujúcimi sa ekologickej problematike,“ informovala PR manažérka podujatia Karin Šandorová. Počas festivalu sa môžete tešiť aj na umenie v parku v podobe koncertov, výtvarných diel a divadelných predstavení. Súčasťou podujatia bude aj handmade market a obľúbená chill-out a gastro zóna, diskusie, kreatívne workshopy či rozhovory s inšpiratívnymi ľuďmi. Program v parku bude počas festivalu pre všetkých návštevníkov zdarma.

Termín: 24. jún 2019

Názov: Kvapka krvi
Miesto konania: Centrum voľného času, Bánovce nad Bebravou
Web: www.kulturabn.sk

Termín: 27. jún 2019

Názov: Hradná kaplnka Barbory Celsej
Miesto konania: Trenčianske múzeum v Trenčíne
Web: www.muzeumtn.sk

Názov: Petropavlovská slávnosť
Miesto konania: Dukelská ulica, sídlisko Lány, P. Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 28. jún 2019

Názov: SUMMER STREET PARTY
Miesto konania: pred Mestským úradom, Považská Bystrica
Web: www.pxcentrumpb.sk

Termín: 28. – 29. jún 2019

Názov: Hornonitrianske folklórne slávnosti
Miesto konania: Lesopark v Prievidzi
Web: www.rkcpd.sk

Termín: 29. jún 2019

Názov: Brigáda na hrade + opekačka
Miesto konania: Čachtický hrad
Web: www.cachtickyhrad.eu

Názov: Vitaj, leto

Miesto konania: Nám. SNP pred domom kultúry, Partizánske
Web: www.muap.sk

Termín: 29. – 30. jún 2019

Názov: Festival dychových orchestrov a mažoretiek
Miesto konania: Trenčianske Teplice
Web: www.visit-teplice.com

Názov: Príbehy z Trenčína VI.

Miesto konania: Trenčín
Web: www.visit.trencin.sk

Názov: ZELENÁ MODRÁ

Miesto konania: Cielkova Lehota a Pružinská Dúpná jaskyňa
Web: www.speloeostrozov.sk

Termín: 30. jún 2019

Názov: 24. FOLKLÓRNA LYSA
Miesto konania: Lysá pod Makytou
Web: www.pospb.sk

VIAC POZVÁNOK NÁJDETE NA
WWW.TRENCINREGION.SK

Z POŠTY

Pozvánka na Supebiker

Tohtoročná súťaž malých bikerov pod názvom Novodubnický Superbiker v areáli ZŠ Janka Kráľa v Novej Dubnici sa bude konať netradične v spolupráci s Detskou Tour Petra Sagana v nedeľu 16. júna 2019.

Ide o projekt pre deti, ktorý ich motivuje k tomu, aby ukázali svoje cyklistické schopnosti a zmerali si sily s rovesníkmi z celého Slovenska. Pretekov sa môžu zúčastniť všetky deti bez ohľadu na to, či jazdia na odrážadle, alebo sa radia už medzi skúsených pretekárov. Naposledy sa súťaže zúčastnilo viac ako 220 detí z celého Slovenska. Prežite s nami nádhernú rodinnú nedeľu a aj vy si vychutnajte nezabudnuteľné chvíle v aktivite a pohybe.

Tešíme sa na vás.
Jozef Matejčík

zdvoj: fb novodubnický superbiker

Otestujte si vedomosti o Tribeči a okolí

1. V Tribeči pravidelne hniezdi orol kráľovský – ako sa tento druh označuje odborné?

- a) Aquila heliaca
- b) Falco tinnunculus
- c) Asio otus

2. V kaštieli v Brodzanoch v súčasnosti sídli Slovanské múzeum A. S. Puškina. Ako sa volá známy veršovaný román tohto ruského autora?

- a) Piková dáma
- b) Eugen Onegin
- c) Kapitánova dcéra

3. V ktorom storočí vznikol kostol Sádok?

- a) 10. storočí
- b) 11. storočí
- c) 12. storočí

4. Ako sa volá autor románu Trhlna?

- a) Jozef Karika
- b) Juraj Červenák
- c) Michal Hvorecký

5. Do ktorých okresov zasahuje pohorie Tribeč?

- a) Prievidza, Topoľčany, Zlaté Moravce a Nitra
- b) Partizánske, Topoľčany a Nitra
- c) Partizánske, Topoľčany, Zlaté Moravce a Nitra

Správne odpovede:
A, B, C, A, C

Ako sme uviedli v reportáži Na konci kraja – môžete si ju prečítať v aktuálnom vydaní nášho dvojmesačníka – v Chudej Lehote nám na cestu pribalili aj jeden tradičný recept. Je to drobcová polievka od Evy Chudej, traduje sa tu už dlhé desaťročia a nikto sa jej nikdy neprejedol. A ako sama autorka spomína: Ráno sa polievka navarila a išlo sa na pole...

DROBCOVÁ POLIEVKA Z CHUDEJ LEHOTY

POSTUP:

Na masti speníme jednu cibuľku, pridáme nadrobno nasekaný petržlen a hladkú múku. Zapražíme aj s červenou paprikou. Podlejeme a postupne dolievame vodu. Do polievky dáme pár malých zemiakov. Medzitým si nastrúhame drobce (melence) a pred

dovarením nimi zahustíme polievku.

Potom polievku necháme zovrieť, dochutíme korením a soľou a drobcová polievka sa môže podávať.

Dobrá chuť!

Vážená redakcia,

po prečítaní článku „Pod dohľadom Štefánika“ mi napadlo, že Vám pošlem básničky o Štefánikovi. S veľkým oduševnením ich zarecitovala 88-ročná Gizela Šmolková, ktorá si ich pamätá od svojich 10 rokov. Sľúbila som jej, že si básničky nenechám len pre seba, ale že ich pri Štefánikovom výročí posuniem ďalej. Ak nájdete vo svojich novinách priestor, zverejnite ich.

Dakujem.

Emília Čaňová, Motešice

*Na Bradle záдумčivom,
na samom jeho holom končiarí,
tam v skale tvrdej, štrku žlto-sivom
spí orol generál, čo putá rabstva
chrabro roztrhal.
Nás túžba tiahne k orlu generálu,
pozdraviť si ho prevrele,
zapiet' chválu a vypočut',
čo povelie.*

*Mali sme my vtáka, šírým nebom lietaj,
zlatú niesol slobodienu, horko zaplakal,
horko zažialil.
Padol na skaly, krídla zlomené,
a tá naša slobodienu kvitne zo zeme.
Ty náš jasný vták, kde ťa pochovať?
Na tom brale na vysokom,
tam bude môj hrad, tam ja sadám rád,
hľadím v štry kraj.
Tu našu slobodienu Pán Boh uchovaj!*

Trenčín región, dvojmesačník, máj – jún 2019, číslo: 3, ročník IV., vyšlo: 29.4.2019. **Vydáva:** Trenčín región, Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR), adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín, IČO: 42377897, poštová adresa: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. **Redakčná rada:** Eva Frývaldská, Lenka Kukučková, Veronika Matyášová. **Redakcia:** Radovan Stoklasa – šéfredaktor a kolektív autorov. **Foto:** Radovan Stoklasa, archív redakcie – ak nie je uvedené inak. **Kontakty** – email: redakcia@trenclinregion.sk, web: www.trenclinregion.sk. **Náklad:** 111 300 ks, distribúcia v Trenčianskom samosprávnom kraji: obce do 3000 obyvateľov – do schránok, obce a mestá nad 3000 obyvateľov: OcÚ, MsÚ, elektronická podoba: www.trenclinregion.sk. Zaregistrované na MK SR, EV 5360/16, ISSN 2453-7942. Autorské práva vyhradené – použitie len so súhlasom vydavateľa. **Redakčná uzávierka čísla III/IV:** 20. apríla 2019, najbližšie číslo vyjde 1. júla 2019.

Křížovka

V tajničke nájdete pranostiku na máj.

Pranostika	osobitne	1. časť tajničky	skratka okresného výboru	pravoslávny kňaz	administratívny orgán	Autor křížovky: Juraj Mitošinka	urobia zmienku	pekné počasie	skratka obrneného transportéra	rímske číslo 54	s úsilím pracoval	Pomôcky: níp, autka, kokus, Pomoná, aak	soľ kyseliny citrónovej	3. časť tajničky	vypieraj
kopáním skypria pôdu						pohromade						samec kozy neón, po česky			
vytvor						potlačme ronenie (bás.)									
skratka veľkého orchestra			parožok kypriiii pôdu pluhom						vzdušný prúd týkajúce sa vola						
túz				rodný kraj malý úlomok (geol.)						anglický šľachtic prome-náda					oplodnia pelom
Pomôcky: imelo, citran, rotel, aušus, pik	skr. štátu Arkansas hotel v autobuse				nezomrelo (kniž.) odtokanie										
trhalo (kníž.)						lovom nahromaď silný tlak						indický strom hojivé pletivo			
stanú sa mladšími								štát v jz.Ázii					značka selénu sledí, stopuje		
zhodná, totožná							nedolapil spriadam								
citoslovce nespokojnosti			roztápajte súkame (zastar.)						urobí oslavu Thajsko (zastar.)						
preš				gulovitá baktéria kvetný puk (bás.)						autotyp (polygr.) Kvetoslav (dom.)					
Pomôcky: Lato, roks, all, brost, Siam, fach	oddych (bás.)	skr. kontrabasu			rámeček záujemca (kníž.)						oxid strontnatý dohub (kníž.)				pokrývala
spojí do páru						plač (expr.) nepodarok (hovor.)						skratka automoto-klubu obmotala			
starorímska bohyňa ovocia							cudzopasná rastlina pokrm						olympijský rekord mužské meno		
overí pomocou testu									artikle príialo						
číže			opracúva dlátom krpáň (expr.)					dohliadol osud v islame							
vzorec sulfidu indnatého				Rudolf (dom.) druh cukríkov						školská práca čin na Rýne					
kreslením zobrazila											celý, po anglicky latinské meno Lěty				nezdraví
Pomôcky: interesant, klast, kismet, kalus	prosilaj skratka pre piano pianissimo					obsial, vysial rímske číslo 52						pracovný odbor (hovor.) iba			
vyčkal							ťažko pracoval vodná elektráreň						solmizačná slabika značka rēnia		
obrástal plesňou										hrôzovláda					
zadný roh vrátiplachty (lod.)				ukazovacie zámeno							urobí onemným				

Poznáme šiestich výhercov!

Do redakcie nám opäť prišlo veľa správnych riešení křížovky v dvojmesačníku Trenčín región (číslo 2, ročník 4, marec – apríl 2019). Spolu ich bolo 138. Všetkým sa podarilo vylúštiť Goetheho výrok: ŽENY SÚ AKO STRIEBORNÉ MISKY, DO KTORÝCH KLADIEME ZLATÉ JABLČKA.

Cestovný lexikón získavajú: Eva Suchá, Tekovská Breznica, Oľga Brveníková, Bodiná, Ľubica Korčeková, Ruskovce a autoatlas získavajú: Juraj Prievalský, Bojnice, Marta Vojtášová, Dubnica nad Váhom, Mária Vavrová, Diviacka Nová Ves.

Všetkým výhercom gratulujeme.

Aj teraz sme si pre vás pripravili novú celostranovú křížovku, v ktorej sa ukrýva pranostika na máj. Jej znenie nám posielajte najneskôr do 20. júna 2019 na redakčný e-mail: redakcia@trenclinregion.sk alebo poštou na adresu: Trenčín región – Krajská organizácia cestovného ruchu, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín. Výhercovia sa môžu opätovne tešiť na zaujímavé ceny. Držíme palce.

(red)

Tri kľúče pre Katarínu

Na svete je projekt, ktorý spája Trenčiansky s Bratislavským krajom a ponúka zážitky pre mladé rodiny s deťmi

Pridajte sa medzi „záchránarov“ a pomôžte mladučkej šľachtickej Kataríne. Ak navštívite kastelánov Čachtického, Beckovského a Plaveckého hradu, od každého získate vernú kópiu kráľovskej listiny. Na to, aby ste pomohli Kataríne otvoriť rodinný poklad, je nutné od každého kastelána získať aj jeden kľúč a ten spolu s listinou zaslať na adresu obce Čachtice. Stať sa súčasťou projektu a spoločnej histórie môžete až do 21. septembra 2019.

Tri kľúče pre Katarínu je inšpiratívny projekt určený najmä rodinám s deťmi, ktoré láka objavovanie tajuplnej histórie a pokladov. Hravým spôsobom chce oživiť spoločnú históriu troch významných hradov – Čachtického, Beckovského a Plaveckého.

Čo hovorí história?

Katarína bola jedinou dcérou a

právoplatnou dedičkou vojvodu Stibora mladšieho. Keď zomrel, starali sa o ňu traja kasteláni. Celý

majetok vrátane listiny bol uložený v truhlici na Beckove a dobre zabezpečený tromi zámkami. Každý z jej opatrovníkov – kastelánov vlastnil jeden z týchto kľúčov. Listina bola vyhotovená v troch kópiách a uložená na hradoch Čachtice, Beckov a na Plaveckom hrade. Napriek tomu kráľovská rada kruto rozhodla, že mladá Katarína príde o domov i majetky.

Hrady Beckov, Čachtice a Plavecký hrad sú v súčasnosti ruiny. Dva z nich sa nachádzajú na strednom Považí pri Novom Meste nad Váhom. Zrúcanina Plaveckého hradu tvorí významnú dominantu na úpätí západných Malých Karpát. Hoci ich delí určitá vzdialenosť, spoločná minulosť ich, naopak, spája dodnes.

Práve vďaka spájaniu dvoch krajov sa prirodzene podporí aj turizmus. „Je veľmi dôležité, aby sa turisti, návštevníci a obyvatelia pohybovali z jedného kraja do druhého. Spolupráca medzi krajskými organizáciami je pre nás rovnako veľmi dôležitá. Spolupracujeme, spoločne navštevujeme rôzne veľtrhy a stretávame sa na prezentáciách či zahraničných cestách – a to, že si turistov posúvame a delíme, je pre nás prirodzené. Preto túto aktivitu vítame a považujeme za skvelú, nakoľko

je viac orientovaná na domáci cestovný ruch a hlavne na rodiny s deťmi, pre ktoré je tento príbeh a projekt vytvorený,“ vyjadrila sa výkonná riaditeľka Bratislava Region Tourism Andrea Ambrózy.

Veľký význam a potenciál v projekte Tri kľúče pre Katarínu vidí aj predseda Krajskej organizácie cestovného ruchu Trenčín Región Juraj Gerlici: „Záujem o hrady, zámky a pamiatky v Trenčianskom kraji je veľký a stále má stúpajúcu tendenciu. O tom, že Trenčiansky kraj je kraj hradov, zámok a legend, vypovedá aj fakt, že v roku 2018 navštívilo hrad Beckov viac ako 74 000 návštevníkov a Čachtický hrad viac ako 60 000. Tento projekt môže ešte viac podporiť turizmus a záujem aj tých najmenších o históriu a spoznávanie hradných kútov.“

Iniciátorom projektu je výkonný riaditeľ záujmového združenia právnických osôb hradu Beckov Peter Pastier. Ide o prvý projekt, ktorý zapojí Trenčiansky a Bratislavský kraj do spoločnej participácie. Zaujímavá je aj možnosť podpory prostredníctvom verejnej zbierky – crowdfundingu.

Beckovský a Čachtický hrad budú počas nasledujúcich mesiacov prepojené aj spoločnými podujatiami. „Štyri sú venované rodu Stiborovcov a prebiehajú počas dňa. Ďalšie tri súvisia s Báhoryčkou, pričom pôjde o nočné prehliadky hradov,“ vymenúva Peter Pastier s tým, že málokto možno vie, že Alžbeta Báhoryčková bola spoluvlastníčkou beckovského panstva aj Beckovského hradu. „Čo sa týka crowdfundingu, táto forma spolufinancovania sa nám veľmi páčila, nakoľko celý projekt je venovaný najmä rodinám s deťmi. Nemáme však také finančné zdroje, aby sme dokázali pokryť celkové náklady, ktoré sú spojené s organizáciou podujatia, preto sme touto cestou požiadali ľudí o participáciu formou príspevkov. Všetci prispievatelia majú možnosť vybrať si odmenu, pričom každá z nich je spätá s celou témou a sú atraktívne pre širokú verejnosť,“ uzatvára Peter Pastier.

(gas)